

FIGYELŐ

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet

A Ranschburg Pál Kutatólaboratórium elmúlt 4 éve – rövid áttekintés¹

BORSOS ZSÓFIA

borsos.zsofia@barczi.elte.hu

2019 novemberében az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karon a Tudomány Ünnepe és a Ranschburg Pál emlékévként alkalmából megrendezett „*Szisztematikus kutatások és evidencia-alapú gyakorlatok a humán fogyatékosok és az atipikus fejlődés pszichológiájában*” című konferencián került bemutatásra a Kar épületében 2016 áprilisa óta működő Ranschburg Pál Kutatólaboratórium, mely számos kutatásnak ad otthont és lehetőséget a megvalósításra, s egyben erősíti a Kar intézetei közti együttműködést, valamint a hazai és nemzetközi kutatói jelenlétet. A jelenlegi laboratórium névadója az egykori Gyógypedagógiai és Pszichológiai Magyar Királyi Laboratórium megalapítója. A 2016-os laboratórium díszvendége, Ranschburg Ágnes Hildegard, Ranschburg Pál unokája beszédében kiemelte Ranschburg Pál elköteleződését a tudomány, a kutatás és a gyakorlati célok felé, megelevenítve nagyapja munkásságát, emberképét, világgépét és üzenetét, inspirációt nyújtva a jövő kutatói és kutatásai számára.

Az utóbbi négy évben a laboratórium rendkívül sok fejlesztésen ment keresztül, hogy méltán kiszolgálhassa azokat a kutatói igényeket, amelyek felmerültek a tervezési folyamatok és a gyakorlati munka kivitelezése során. A két, detektívtükörrel ellátott helyiséget magába foglaló labor mind viselkedéses, mind műszeres vizsgálatok elvégzésére alkalmas, s helyet ad kutató diákok számára a kódolói, adatfeldolgozó munka elvégzésére is. A műszeres vizsgálatokhoz szükséges eszköztár korszerűsítésére fordítottuk az eddigi működési időszak legtöbb befektetését, hogy a nemzetközi kutatási gyakorlatokkal is lépést tarthassanak az itt futó projektek. Így már viselhető, hordozható és nagyteljesítményű asztali tekintetkövető eszközök és hozzájuk tartozó szoftver és kiegészítő is rendelkezésre áll a Tobii termékcsaládból. Érzelmi arckifejezések automatikus elemzésére alkalmas szoftverrel, a Noldus FaceReader legfrissebb verziójával is bővült az eszköztár, valamint különböző adatelemzést és kísérlettervezést segítő

¹ Az ismertető az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézete és a Magyar Pszichológiai Társaság Gyógypedagógiai Pszichológiai Szekciója által a Magyar Tudomány Ünnepe, 2019 és a Ranschburg Pál emlékévként, 2020 alkalmából rendezett *Szisztematikus kutatások és evidencia-alapú gyakorlatok a humán fogyatékosok és az atipikus fejlődés pszichológiájában* című konferencián (Budapest, 2019. november 21., ELTE BGGYK) elhangzott bemutatón alapul. (A tematikus szám szerkesztői.)

programok érhetőek el. A bútorzathoz ergonomikusan kialakított, elektromosan állítható asztal és szék is érkezett. A viselkedéses vizsgálatok elvégzéséhez kognitív és diagnosztikus tesztek kerültek beszerzésre (pl. WPPSI-IV, Leiter-3, ADOS 2).

Három nagyobb léptékű kutatási projekt empirikus munkája zajlott és zajlik jelenleg is a laborban: (1) a Társas Komoly Játék – Társas Fejlődés - SHAKES Kutatási Projekt², mely egy technológiaalapú, társas komoly játék fejlesztését és első validálását tűzte ki célul az autizmus spektrum zavar enyhe eseteinek szűrésére óvodáskorban; (2) a 'MASZK', az MTA-ELTE Autizmus Szakmódszertani Kutatócsoport projektje³, mely alapkutatási és innovatív eszközfejlesztési fókuszokat szem előtt tartva, evidenciaalapú gyakorlatok fejlesztésére és meghonosítására törekszik az autizmus területén, ezáltal segítve az autizmussal élő emberek és családtagjaik életminőségének javítását, társadalmi integrációjának megerősítését; (3) a DATA – Digitális autonómia-támogatás az autizmus spektrumon – projekt⁴ keretében applikáció és az azt kiegészítő módszertanok és szolgáltatások fejlesztése zajlik, ami az autizmusban érintett személyeknek adhat támogatást mindennapi élethelyzetekben. Emellett a Ranschburg Pál Kutatólaboratóriumban zajlott V. Molnár Márta krónikus vesebeteg gyermekek és fiatalok neurokognitív képességeire vonatkozó vizsgálata, Dobó Dorottya és Győri Miklós vizsgálata az olvasási letapogatási szemmozgásokról autizmusban, valamint Nagy Anett doktori kutatása a koraszülöttek végrehajtó működésének 9-10 éves korban történő vizsgálatára, a születési súly és a perinatális szövődmények tükrében. Számos hazai és nemzetközi publikáció mellett több díjazott alap- és mesterszintű szakdolgozat is született az említett kutatásokhoz kapcsolódva: három Bachmann-díj, két OTDK első helyezés és két ÚNKP ösztöndíj.

A Kutatólaboratórium várja mindazokat a kezdeményezéseket, amelyek elsősorban a humán fogyatékoságok és az atipikus fejlődés területén kívánnak szisztematikus laboralapú kutatásokat megvalósítani.

² <http://gyorimiklos.web.elte.hu/shakes.htm>

³ <http://maszk.elte.hu/>

⁴ <http://data.aosz.hu/>